

Dr hab. **Krzysztof Rubacha**, profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na Wydziale Nauk Pedagogicznych. Szczególnie interesuje się metodologią badań społecznych – zwłaszcza zastosowaniem metod statystycznych w badaniach nad edukacją. Prowadzi również badania nad procesami edukacyjnymi, m.in. nad funkcjonowaniem społecznym i zawodowym nauczycieli. Prywatnie – lubi podróżować i malować obrazy.

Podręcznik dla studentów pedagogiki (studia licencjackie, uzupełniające, magisterskie), doktorantów studiów pedagogicznych, nauczycieli, a także dla socjologów i psychologów edukacji. Główną ideę leżącą u podstaw podręcznika można opisać na dwóch poziomach: merytorycznym i formalnym. Na poziomie merytorycznym konstrukcja podręcznika odzwierciedla wszystkie ogniwa procesu badawczego – od teoretycznej konceptualizacji celu i przedmiotu badań, przez budowanie ich planu, konstruowanie narzędzi badawczych, metody zbierania danych, metody analizy danych – do interpretacji i odnoszenia ich do teorii lub praktyki edukacyjnej. Na poziomie formalnym główna idea podręcznika opiera się na jego interaktywności (czytelnik jest prowadzony krok po kroku po treści podręcznika, angażowany w wykonywanie zadań testujących rozumienie tekstu) i prostocie odnoszącej się do języka tekstu. Niezbędne definicje są konstruowane indukcyjnie. Zadania sprawdzające rozumienie definicji nie są abstrakcyjne, lecz nawiązują do doświadczeń edukacyjnych. To modelowy przykład tworzenia wiedzy naukowej na podstawie wiedzy osobistej czytelnika.

„Jestem przekonany, że tak solidnie i kompetentnie przygotowany podręcznik przyczyni się do podniesienia świadomości metodologicznej polskich pedagogów, wpłynie na poprawę jakości prac badawczych, realizowanych przez przedstawicieli tej nauki, a studentom innych pokrewnych dyscyplin naukowych (psychologii, socjologii, kulturoznawstwa), którzy obawiają się spotkania z własnymi metodologiami, pomoże przezwyciężyć bariery intelektualne i emocjonalne w poznawaniu podstaw prowadzenia badań naukowych.”

*Z recenzji prof. dr. hab. Stanisława Kowalika
Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu*

Wstęp 9

Rozdział 1

U podstaw badań nad edukacją 12

Rozdział 2

Planowanie procesu badawczego 40

2.1. Konceptualizacja i operacjonalizacja zmiennych 53

2.2. Formułowanie hipotez i pytań badawczych 97

Rozdział 3

Metody doboru próbki badawczej 116

Rozdział 4

Metody zbierania danych 129

4.1. Wywiad 133

4.2. Obserwacja etnograficzna 151

4.3. Przeszukiwanie źródeł wtórnych 157

4.4. Obserwacja ilościowa 164

4.5. Ankieta 173

4.6. Metody testowania 178

Rozdział 5

Metody analizy danych ilościowych 203

5.1. Metody opisu statystycznego 204

5.1.1. Miary tendencji centralnej 205

5.1.2. Miary dyspersji 206

5.1.3. Miary współzmienności 210

5.2. Wnioskowanie statystyczne 222

5.2.1. Estymacja parametrów 223

5.2.2. Testowanie hipotez statystycznych 232

5.2.3. Wielokrotna analiza regresji ze standaryzowanymi wagami
beta 237

5.2.4. Wieloczynnikowa analiza wariancji Anova 242

5.2.5. Jednoczynnikowa analiza wariancji Anova 244

5.2.6. Dwuczynnikowa analiza wariancji Anova 249

Rozdział 6

Analiza danych jakościowych 259

6.1. Redukcja danych – kodowanie 261

6.2. Reprezentowanie danych 275

6.3. Weryfikacja teorii ugruntowanej 279

Rozdział 7

Interpretacja wyników badań 304

Rozdział 8

Schemat etnograficzny 318

Rozdział 9

Schemat studium przypadku (SP) 329

Rozdział 10

Schemat badań historycznych (BH) 337

Rozdział 11

Schemat eksperymentalny (E) 344

Rozdział 12

**Schemat quasi-eksperymentalny (QE)
i przekrojowy (P) 358**

Rozdział 13

Raport z badań 368

Dodatek A 375

Dodatek B 380

Bibliografia 456

Indeks osób 463

Indeks rzeczowy 465